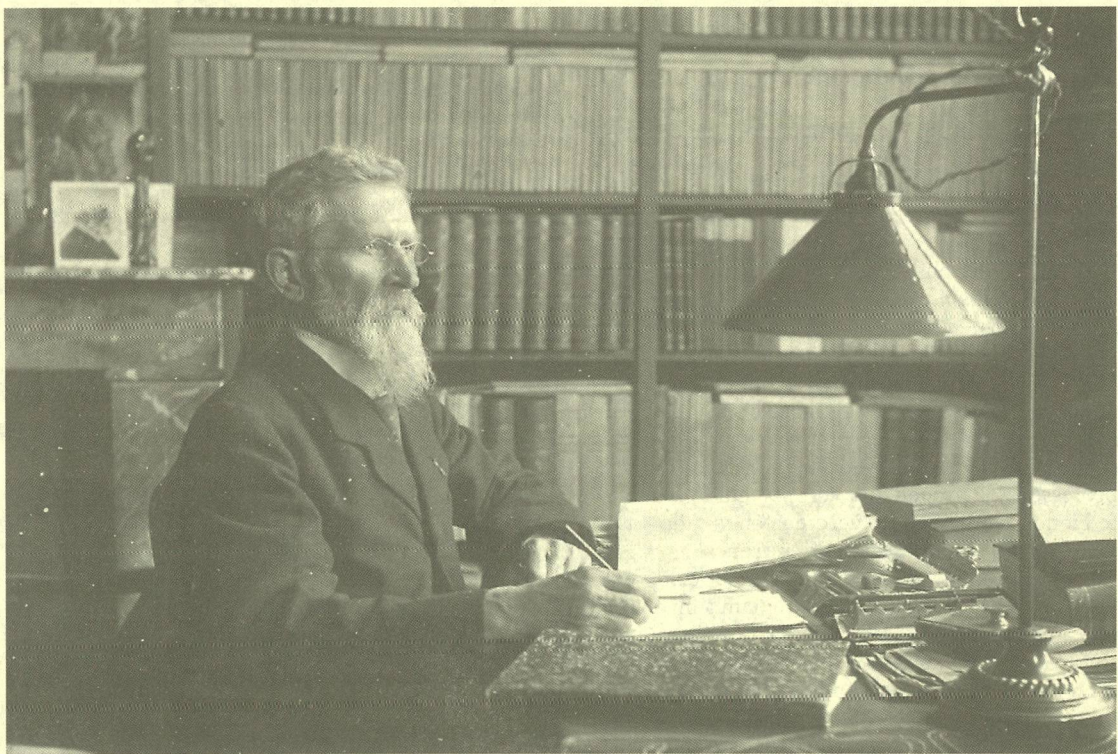

COCK, Alfons de (Herdersem 12 januari 1850 – Antwerpen 2 maart 1921).

Studeerde aan de **Rijksnormaalschool van Lier** en werd onderwijzer in Moorsel, Herdersem en Denderleeuw, waar hij van 1879 tot 1904 schoolhoofd was. Daarna vestigde De Cock zich in Schaarbeek, later in Antwerpen.

Muziek en plantkunde genoten De Cocks eerste belangstelling. Omstreeks zijn veertigste jaar richtte hij zich naar de volkskunde op aandringen van **Pol de Mont** en **August Gittée**, oprichters in 1888 van het tijdschrift *Volkskunde*. Van 1900 tot zijn dood is De Cock daarvan in feite de enige redacteur geweest. Hij ontpopte zich tot een eminent beoefenaar van de volkskunde, terwijl hij tevens in het buitenland publiceerd en er belangstelling oogstte. Zijn studie *Volksgeneeskunde in Vlaanderen* werd in 1891 uitgegeven door het **Taalverbond**. Sinds 1907 was hij briefwisselend lid van de **Koninklijke Vlaamse Academie voor Taal- en Letterkunde (KVATL)**. In 1912 hield hij te Antwerpen een pleidooi voor de oprichting van een centrale Vlaamse Folkloristenvereniging, met een hoogleeraar aan het hoofd en gewestelijke vertakkingen.

Tijdens de Eerste Wereldoorlog gaf De Cock blijk van activistische sympathieën (**activisme**) door zijn medewerking aan het weekblad *Vlaamsch Leven*. In november 1917 werd hij voorgedragen voor een eredoctoraat aan de door de Duitse bezetter vernederlandste Gentse universiteit. In 1918 schreef hij een belangrijk document *De Volkskunde in Vlaanderen* met een pleidooi voor de oprichting van een leerstoel volkskunde aan deze **von Bissing Universiteit**. Hij zag de volkskunde als middel om de nationale volksaard te handhaven, te bevestigen en te versterken. Hij was voorstander van een hervatting tijdens de oorlog van de werkzaamheden van de KVATL. Bij de zuivering van de academie na de oorlog bestond aanvankelijk twijfel over zijn handhaving als lid maar uiteindelijk werd toch positief beslist. In 1920 kwam door toedoen van De Cock een sectie *Volkskunde* in de **Vlaamse Filologencongressen** tot stand.

Alfons de Cock in 1916 aan zijn bureau. Tussen 1900 en 1921 was hij de belangrijkste redacteur van het tijdschrift *Volkskunde*. Tijdens de Eerste Wereldoorlog was hij medewerker van *Vlaamsch Leven* en pleitte hij voor een leerstoel volkscunde aan de door de Duitse bezetter vernederlandste Gentse universiteit. (AMVC)

De Cocks belangrijkste publicaties, soms in samenwerking met Isidoor Teirlinck en De Mont, betreffen sagen- en spreekwoordenonderzoek en kinderspel. In 1928 werd door de Bond der Oostvlaamse Volkskundigen een Alfons de Cockfonds gesticht. De Cocks vriend Henri Gaidoz, te Parijs hoogleraar aan de École des Sciences politiques, erkende de invloed van De Cock: *Je suis de loin le mouvement flamand pour mon cours dans lequel je traite de l'Europe occidentale et où je consacre alors une demie leçon au mouvement flamand*. Paul Sébillot (1846-1918), auteur van *Le folklore de France* en redacteur van *Revue des Traditions Populaires*, bekende dat het werk van De Cock er hem had toe aangezet Nederlands te leren.

LITERATUUR: M. de Meyer, 'A. de Cock. Zijn relaties, zijn reputatie in het buitenland', in *Volkskunde*, jg. 51 (1950), p. 3-4; – R. van der Linden, *Alfons de Cock. Grondlegger van de Volkskunde in Vlaanderen 1850-1921* (Vlaamse Toeristische Bibliotheek, 1968); – H.J. Elias, *25 jaar Vlaamse Beweging*, I, 1971²; – R. van der Linden, 'Alfons de Cock en Herdersem', in *Volkskunde*, jg. 76 (1975), p. 232-233; – id., 'Cock, Alfons de', in *NWB*, XI, 1985; – D. Vanacker, *Het activistisch avontuur*, 1991; – M. van den Berg, 'Het fonds M. de Meyer-A. de Cock in het volkskundemuseum te Antwerpen', in *Volkskunde*, jg. 95 (1994), p. 189-203.

RENAAT VAN DER LINDEN